

ЦПАЕВх. № 428/28.03.2016г.

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационния труд на

ИВА ГИГОВА

на тема:

**„ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ ДВИГАТЕЛНИ СПОСОБНОСТИ, ТЕХНИЧЕСКИ
УМЕНИЯ И ПСИХИЧЕСКИ КАЧЕСТВА ПРИ ПОДРАСТВАЩИ ТЕНИСИСТИ”**

за присъждане на научно-образователната степен „Доктор”

Научен ръководител: проф. Лъчезар Димитров, доктор

Член на научното жури: проф. Петър Киров, доктор

I. Актуалност на проблема

Тенисът е един от най-популярните спортове сред подрастващите в нашата страна. Системните занимания с този спорт целят изграждане на навици за здравословен начин на живот, добро физическо развитие, дееспособност и богата двигателна култура на децата. Умелото провеждане на тренировъчния процес дава възможност за пълноценно разгръщане на потенциала на децата и изграждането им като успешни състезатели, а грешките в началните етапи на подготовката – до отказване от спортни занимания, поражения върху самочувствието на децата и взаимоотношенията с родители и треньори. В представения за разглеждане дисертационен труд се вниква в сложните механизми на взаимодействие между психика, двигателен потенциал, външна форма и целесъобразност на движенията във важната за спортното развитие предпубертетна възраст. От тази гледка точна оценявам изследвания проблем за значим и актуален, както от теоретична, така и практическа гледна точка.

II. Обща характеристика и структура на труда

Дисертационният труд е разработен съгласно стандартите за структура на научна разработка в увод, три глави, изводи и препоръки, ползвана литература и приложения. Резултатите от изследването са представени в добре оформени и четливи таблици и графики. Стилът на изложението е коректен и научно издържан.

В първа глава, на базата на богат набор от литературни източници (80 на кирилица и 64 на латиница) са коментирани отделните страни на спортната подготовка в тениса - същността на някои основни физически качества (сила, бързина, издръжливост, гъвкавост и ловкост), психически качества, (мотивация, увереност, тревожност, лична ефективност и регулация) и технически умения. От изложението личи широката информираност на автора по отношение на използвания понятиен апарат, проявлението на отделните изследвани качества в тениса и спецификата им в детско-юношеската възраст. Главата приключва с добре формулирана работна хипотеза. Положителна оценка заслужават и посочените от докторантката възможни пътища практическо приложение на резултатите от разработката.

Във втора глава е описана методиката на изследването. Считаме, че целта и задачите съответстват на темата на труда и извършената изследователска работа. Ползваните методи за научно изследване позволяват решаването на изследователските задачи. Методиката за приложение на използваните тестове е прецизно описана.

Получените от докторантката резултати са анализирани в трета глава. Тя е подредена в отлична логическа последователност. На първо място е разкрито и сравнено състоянието на изследваните показатели при момчета и момичета, при различни по квалификация и националност тенисисти. След това са разгледани взаимовръзките между отделните използвани показатели. Като основно достойнство на труда оценявам разделите, разглеждащи взаимовръзката между отделните страни на подготовката (раздел III.3) и тяхното обобщено влияние върху спортната успеваемост (раздел III.4). Получените резултати са едно по-високо ниво на обобщение, което показва не само логичната връзка между физическите качества и техниката на тенисистите, но и една интересна картина на това, че отделните компоненти на

физическите качества и техниката зависят от различни психически качества. Освен това е описана силата на влияние на изследваните страни на подготовката върху спортния резултат при подрастващи тенисисти. Особено интересно би било, ако изследването продължи и в по-горни възрастови групи, за да се установи променя ли се факторната структура на спортното постижение в тениса с повишаване на квалификацията на състезателите.

Изводите и препоръките отразяват извършената изследователска работа и извеждат най-съществените моменти от нея. Освен това дават ясни насоки за практическо приложение на резултатите от разработката за управление на тренировъчния процес.

III. Критични бележки

Към труда могат да се отправят и някои критични бележки и въпроси, които в никакъв случай не намаляват достойнствата на труда. Като такива бихме посочили липсата на информация за сложната двигателна реакция на движещ се обект, оперативно мислене, концентрация на вниманието, тактическа подготовка. Ако имаше и такава информация картината на спортната успеваемост в тениса щеше да бъде още по-богата.

IV. Приноси

По наше мнение, представеният за разглеждане дисертационен труд съдържа следните приноси с научен и приложен характер:

1. Приложена е добре конструирана методика за комплексна оценка на основните страни на подготовка в тениса за подрастващи;
2. Натрупана е богата база данни, която може да се обогатява и да даде възможност за разкриване на факторната структура на спортното постижение с повишаване на квалификацията на състезателите;
3. Разкрити са основни различия в състоянието на двигателните качества, техниката и психическите качества на тенисисти с различен пол, квалификация и националност;
4. Доказана е взаимовръзката между външна форма на движенията, двигателен и психологически потенциал, което обосновава необходимостта от комплексен подход в подготовката още в ранните етапи на многогодишната спортна подготовка;

5. Изведени са практически подходи за управление на спортната подготовка на базата разкритите взаимовръзки.

V. Заключение

В заключение бихме желали да обобщим, че представеният за рецензия дисертационен труд показва задълбочения подход, който докторантът използва за изучаването на възможните пътища за подобряване на тренировъчния процес с подрастващи тенисисти. Бих желал да подчертая и фактът, че разработвания в дисертационния труд проблем не е случаен – докторантката е дългогодишен треньор на подрастващи в един от най-успешните клубове в страната - ТК „Малееви“, а са интересът им към психологическите аспекти на спорта се проявяват чрез завършената магистърска степен по Спортна психология и продължаващите след това курсове по позитивна психотерапия.

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка на дисертационния труд и да считам, че на ИВА АРАХАНГЕЛОВА ГИГОВА може да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, вкл. методика на кинезитерапията“ в професионално направление 7.6. Спорт.

г.о. Спорт.

28.09.2016 г.

София



(проф. Петър Киров)